

ปัญหาการทอดทิ้งสัตว์ในสังคมไทยกับแนวคิดประโยชน์นิยม*

Animal Neglect and Utilitarianism in Thailand

พนมพร แส่นประเสริฐ

Panomporn Saenprasert

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Khon Kaen Campus, Thailand

Corresponding Author, E-mail: panvet66@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ปัญหาการทอดทิ้งสัตว์ในสังคมไทยผ่านแนวคิดประโยชน์นิยมของจอห์น สจ๊วต มิลล์ พบว่า ชนิดของสัตว์ที่ถูกทอดทิ้งมากที่สุด คือ สุนัข และแมว สาเหตุที่มาจากเจตนาจิตสำนึกที่ผิดชอบ ไม่มีความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงที่ถูกต้อง ไม่มีการควบคุมการขยายพันธุ์ ไม่มีการหาขนาดพื้นที่ที่เหมาะสม สัตว์เจ็บป่วยจนเกิดเป็นภาระค่าใช้จ่ายในการดูแลและรักษาหรือสุนัขมีนิสัยดุร้ายขึ้น จึงนำสุนัขไปปล่อย และจำนวนข้อมูลสุนัขไม่มีเจ้าของทั่วประเทศเพียง 73,136 ตัว แมวไม่มีเจ้าของ 37,849 ตัว รวมทั้งสุนัขและแมวไม่มีเจ้าของเพียง 110,985 ตัว การแก้ไขปัญหานี้ในปัจจุบันคือการสร้างศูนย์พักพิงสัตว์

การวิเคราะห์ปัญหาการทอดทิ้งสัตว์ในสังคมไทยผ่านแนวคิดประโยชน์นิยมของจอห์น สจ๊วต มิลล์ พบว่า กรณีที่เจ้าของละเลยต่อสัตว์เลี้ยงหรือทอดทิ้งสัตว์เลี้ยงจนก่อให้เกิดปัญหาสังคม เป็นสิ่งที่ผิดศีลธรรมซึ่งสร้างความทุกข์ ความลำบากในการดำเนินชีวิตให้กับคนส่วนใหญ่ในสังคม การฆ่าสัตว์ที่ถูกทอดทิ้งในฐานะที่สัตว์เป็นภาระสังคม และสัตว์นั้นทำร้ายคนในสังคม ถือว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องดีงาม เป็นการฆ่าสัตว์หนึ่งชีวิตเพื่อความปลอดภัยของคนในชุมชนหรือแม้สัตว์จะมีมากกว่าหนึ่งชีวิตก็ตามการฆ่ามันก็ยังเป็นสิ่งถูกต้องเพราะทำให้คนส่วนมากรู้สึกว่ามีความปลอดภัยในชีวิต เนื่องจากทฤษฎีประโยชน์นิยมของจอห์น สจ๊วต มิลล์ให้ความสำคัญกับมนุษย์มากกว่าสัตว์นั่นเอง

คำสำคัญ: การทอดทิ้งสัตว์; ประโยชน์นิยม

*ได้รับบทความ: 12 มีนาคม 2563; แก้ไขบทความ: 24 พฤศจิกายน 2563; ตอรับตีพิมพ์: 30 ธันวาคม 2563

Received: March 12, 2020; Revised: November 24, 2020; Accepted: December 30, 2020

Abstract

The objective of this study is to observe and analyze the animal neglect by using utilitarianism theory of John Stuart Mill. The study found that the animal that were neglected the most are dogs and cats because of many reasons such as irresponsible owners, the owners were lack of knowledge about how to raise them, no population control, no enough area, cost of medication or if there is increasing of raising cost of anything related them. There are 73,136 stray dogs and there are 37,489 stray cats in Thailand. Animal shelter is now the answer for this problem.

Analyzing problem of animal neglect in Thailand by using utilitarianism theory of John Stuart Mill found that neglecting the pet cause social problems and it is immoral because it is risky to other people. Euthanasia is the best way to do to those animals that were neglected, to safe people in society because John Stuart Mill believes that humans are more important than animals.

Keywords: Animal Neglect; Utilitarianism

1. บทนำ

สังคมไทยตั้งแต่อดีตตามามนุษย์มีความผูกพันกับสัตว์ ทั้งเรื่องของการเลี้ยงเพื่อเป็นอาหาร เลี้ยงไว้ใช้แรงงานและเลี้ยงเป็นเพื่อน ระบบความสัมพันธ์เหล่านี้ถูกพัฒนากระดับขึ้นจนปัจจุบันมีการเลี้ยงสัตว์แบบเป็นแพชั่นคือ เมื่อเห็นผู้อื่นมีก็อยากมีตาม รวมทั้งระบบทุนนิยมทำให้มูลค่าการซื้อขายสัตว์เลี้ยงเพิ่มขึ้นในตลาดสูงขึ้น ส่งผลดึงดูดให้ผู้คนนิยมเลี้ยงสัตว์เพื่อแสดงสถานะทางการเงินตามมาตลาดสัตว์เลี้ยงแพชั่นเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว ทำให้การหาซื้อสัตว์มาเลี้ยงเป็นเรื่องง่ายขึ้น แม้ผู้ซื้อสัตว์ไปเลี้ยงจะไม่มีความรู้ความเข้าใจและความพร้อมในด้านต่างๆ ก็สามารถซื้อมาเลี้ยงได้ ปัญหาจึงเกิดตามมาเมื่อผู้เลี้ยงเหล่านี้เลี้ยงสัตว์ไประยะเวลาหนึ่งแล้ว พบว่ามีปัญหาเลี้ยงต่อไม่ได้ก็นำไปปล่อยตามที่สาธารณะต่างๆ จนสัตว์ที่ถูกปล่อยเหล่านั้นกลายเป็นสัตว์จรจัดในเวลาต่อมา สร้างปัญหาสังคมตามมาอีกมากมาย ไม่ว่าจะเป็นปัญหากับมนุษย์ กับสัตว์เจ้าถิ่นหรือกับสิ่งแวดล้อม

ปัญหาสุนัขและแมวจรจัดนำมาซึ่งข้อโต้แย้งระดับประเทศในปี 2561 เนื่องจากยังมีอุบัติเหตุที่เสียชีวิตจากการติดเชื้อพิษสุนัขบ้าและจากสถิติของ Thai rabies ยังพบสุนัขและแมวที่ติดเชื้อพิษสุนัขบ้าจำนวนมาก (Department of Livestock Development, 2020) การเสียชีวิตของผู้ที่ติดเชื้อพิษสุนัขบ้าหลายรายในปี พ.ศ. 2561 นี้ ทำให้คนไทยตื่นตระหนกหวาดกลัวและมีหลายฝ่ายที่พยายาม

เสนอแนวทางการแก้ปัญหา จากนั้นจึงได้มีผู้ยกประเด็นการกำจัดสุนัขและแมวจรจัดให้กลายเป็นศูนย์ขึ้นมา เพราะเข้าใจว่าการกำจัดสุนัขและแมวจรจัดให้หมดจะทำให้โรคพิษสุนัขบ้าหายไป ในวันที่ 15 มีนาคม พ.ศ.2561 ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้มีการจัดเสวนาในเรื่อง “ฝ่าวิกฤตโรคพิษสุนัขบ้า” ได้มีการพูดถึงแนวทางการแก้ปัญหาแบบกำจัดสุนัขและแมวจรจัดพบว่ากรุงเทพมหานครเคยดำเนินการแก้ปัญหาโดยใช้การกำจัดแบบนี้มาก่อนแล้ว แต่ไม่ได้ผล ยังคงมีปัญหาสุนัขและแมวจรจัดในปริมาณสูงขึ้นเช่นเคย แต่การจะแก้ไขปัญหาย่างยั่งยืนได้จะต้องปรับทัศนคติของคนไทยให้เข้าใจว่าทุกชีวิตเสมอกัน ต้องมีการดูแลทั้งมนุษย์และสัตว์เหล่านั้นทั้งสองฝ่าย จะช่วยลดการเกิดปัญหาการติดเชื้อขึ้นได้ กล่าวคือ การกำจัดสุนัขและแมวไม่ใช่การแก้ปัญหา เพราะปัญหาเกิดจากทัศนคติของคนไทย ดังนั้นจึงต้องแก้ไขที่ทัศนคติและผู้มีส่วนร่วมหลายฝ่ายต้องช่วยกัน

จากที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นถึงปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นสองประการได้แก่ ปัญหาการละเลยสัตว์เลี้ยงจนอาจทำให้เกิดการพลัดหลงจากเจ้าของและการนำสัตว์เลี้ยงไปปล่อยตามที่สาธารณะทำให้ปริมาณสัตว์เลี้ยงจรจัดเพิ่มมากขึ้น ซึ่งปัญหาเหล่านี้เกิดจากทัศนคติของเจ้าของสัตว์และนับเป็นปัญหาทางศีลธรรมระดับสังคมที่สำคัญและสมควรจะพิจารณาเพื่อหาแนวทางแก้ไขต่อไปแม้ปัจจุบันจะมี พ.ร.บ. ป้อนกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557 แต่ยังมีผู้พบเห็นว่าเจ้าของนำสัตว์เลี้ยงของตนเองไปปล่อยตามที่สาธารณะอย่างต่อเนื่อง ทำให้เห็นว่ากฎหมายไม่สามารถควบคุมการกระทำเหล่านี้ได้

จากผลการสำรวจเมื่อปี พ.ศ.2550 ประเทศไทยมีสุนัขจรจัด ประมาณ 350,000 ตัวปี พ.ศ.2560 ประเทศไทยมีสุนัขจรจัด ประมาณ 820,000 ตัว คาดว่าในปี พ.ศ.2570 ประเทศไทยจะมีสุนัขและแมวจรจัด ประมาณ 1,920,000 ตัว และในอีก 20 ปีข้างหน้าจะมากถึง 5 ล้านตัว ซึ่งจะเป็นปัญหาใหญ่ทั้งด้านสุขอนามัย โรคระบาดและเป็นภาระเงินงบประมาณของรัฐบาล (Thai Public Broadcasting Service, 2019) สาธิต ปรัชญาอริยะกุล นิติกรสมาคมป้องกันการทารุณสัตว์แห่งประเทศไทย (TSPCA) เปิดเผยว่าการปล่อย หรือการละทิ้งสัตว์นั้น มีแนวโน้มสูงขึ้นจากสถิติในปี พ.ศ. 2559 พบว่า จำนวนสุนัขและแมวที่ไม่มีเจ้าของทั้งประเทศมีมากกว่า 800,000 ตัว แต่การควบคุมประชากรด้วยวิธีทำหมันได้เพียงร้อยละ 10 ของจำนวนทั้งหมด นำมาสู่การรณรงค์ในปัญหาการสร้างความปลอดภัยเฉพาะสุนัขในกรุงเทพมหานครในปี 2558 กว่า 2,900 เรื่อง รวมทั้งปัญหาการแพร่ระบาดของโรคพิษสุนัขบ้าจากสัตว์สู่คน ปี2558 จำนวน 5 คนและในปี 2559 พบว่า มีผู้เสียชีวิตจำนวน 6 คน สุนัขและแมวเป็นสัตว์ควบคุมตาม พ.ร.บ. โรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. 2535 (Matichon Weekly, 2017)

สาเหตุที่ทำให้ปริมาณของสุนัขจรจัดมีมากขึ้นสามารถแบ่งได้เป็นสองประการหลัก ได้แก่ การพลัดหลงจากเจ้าของ และความตั้งใจของเจ้าของที่นำสุนัขไปปล่อยให้กลายเป็นสุนัขจรจัด ซึ่งที่มาของความคิดในการนำสุนัขที่ตนเลี้ยงไปปล่อยอาจจะเกิดจากสภาวะทางเศรษฐกิจ คือ ไม่มีเงินมากพอที่

จะสามารถเลี้ยงสุนัขต่อไปได้ไม่ว่าจะเรื่องค่าอาหารที่เพิ่มขึ้น ค่ารักษาหรือค่าใช้จ่ายในการดูแลอื่นๆ หรือเมื่อสุนัขโตขึ้น ความน่ารักน้อยลงไม่สามารถควบคุมพฤติกรรมต่างๆได้ ก็จะไปปล่อยโดยคิดว่าเป็นการแก้ปัญหาที่ดีที่สุดจากสถิติข้อมูลสัตว์สูญหาย-พลัดหลง (Lost and Found) ตลอดทั้งปี 2561 เฉพาะที่รับแจ้งผ่าน จส.100 ในเดือนกรกฎาคม 2561 พบว่าสัตว์ที่หายจำนวนมากที่สุดคือสุนัข จำนวน 13 ตัว แมว 8 ตัว นก 1 ตัว และสถิติสัตว์เลี้ยงหายตลอดทั้งปี 2561 ที่ได้รับแจ้งผ่าน จส.100 พบว่ามีสัตว์เลี้ยงหายออกจากบ้าน 504 ตัว พลัดหลงจากเจ้าของ 257 ตัว ซึ่งช่วงที่มีการรับแจ้งมากที่สุดคือช่วงเทศกาลที่มีการจุดพลุ เช่น เทศกาลปีใหม่ ลอยกระทง เนื่องจากเสียงพลุทำให้สัตว์เลี้ยงตกใจวิ่งหนีออกจากบ้าน และพลัดหลงไป โดยที่เจ้าของรู้เท่าไม่ถึงการณ์จะเห็นได้ว่าปริมาณที่รับแจ้งผ่าน จส.100 นั้นนับเป็นปริมาณที่สูงมากและแน่นอนว่าสิ่งเหล่านี้ทำให้เกิดปัญหาขึ้นในสังคมไทยแน่นอน

แนวคิดประโยชน์นิยมเป็นแนวคิดทางจริยศาสตร์ที่ได้รับการยอมรับอย่างมากในสังคมปัจจุบัน พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของประโยชน์นิยมว่า หมายถึงทฤษฎีทางจริยศาสตร์ที่ถือเอาความสุขเป็นเกณฑ์ตัดสินความผิดถูกชั่วดี กล่าวคือ การกระทำที่ก่อให้เกิดประโยชน์สุขมากที่สุดแก่คนจำนวนมากที่สุดถือว่าการกระทำที่ดี(The Royal Institute, 2003 : 110) ซึ่งแนวคิดประโยชน์นิยมนี้ เจเรมี เบนธัมและจอห์น สจ๊วตมิลล์เป็นผู้ริเริ่มขึ้นเป็นธัมถือว่าการกระทำที่ดีที่สุดเป็นการกระทำที่ให้ความสุขมากที่สุด โดยพื้นฐานของความสุขของมนุษย์ทั้งปวงนี้มาจากความเห็นแก่ตัวทั้งสิ้นเพราะมนุษย์ล้วนแสวงหาความสุขให้กับตนเอง ดังนั้นแนวคิดประโยชน์นิยมของเบนธัมจึงเป็นแนวคิดประโยชน์นิยมแบบสุขนิยม (Hedonistic Utilitarianism) ส่วนจอห์น สจ๊วตมิลล์ถือว่าศีลธรรมล้วนถูกตั้งขึ้นเพื่อความสุขแต่เป็นความสุขของคนหมู่มาก ดังนั้นแนวคิดประโยชน์นิยมของมิลล์มีพื้นฐานจากทฤษฎีที่ว่ามนุษย์มีธรรมชาติของความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น (Altruism) และให้ความสำคัญกับความรู้สึกทางสังคม (The Social Feelings) แสดงให้เห็นว่าแม้ว่าแนวคิดของนักปรัชญาทั้งสองท่านจะมีความเห็นที่แตกต่างกันเรื่องธรรมชาติของมนุษย์ แต่สุดท้ายแนวคิดประโยชน์นิยมก็คือแนวคิดที่คำนึงถึงผลประโยชน์หรือความสุขของมนุษย์นั่นเอง

2. ปัญหาการทอดทิ้งสัตว์เลี้ยงในสังคมไทยปัจจุบัน

ปัญหาการทอดทิ้งสัตว์เลี้ยงจะพบได้บ่อยครั้งในสังคมไทย ซึ่งความหมายของสัตว์ หมายความว่าสัตว์ตามกฎหมายว่าด้วย การป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ กล่าวคือ สัตว์ที่โดยปกติเลี้ยงไว้เพื่อเป็นสัตว์บ้าน สัตว์เลี้ยงเพื่อใช้งาน สัตว์เลี้ยงเพื่อใช้เป็นพาหนะ สัตว์เลี้ยงเพื่อใช้เป็นเพื่อน สัตว์เลี้ยง เพื่อใช้เป็นอาหาร สัตว์เลี้ยงเพื่อใช้ในการแสดงหรือสัตว์เลี้ยง เพื่อใช้ในการอื่นใด ทั้งนี้ ไม่ว่าจะ มีเจ้าของหรือไม่ก็ตาม และให้หมายความรวมถึงสัตว์ที่อาศัยอยู่ในธรรมชาติตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด (Cruelty Prevention and Welfare of Animals Act, 2014) ในการจัดการกับปัญหาสัตว์เลี้ยงถูก

ทอดทิ้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หมา แมว พบว่าเป็นสัตว์ลำดับต้นๆ ที่ถูกทอดทิ้งให้เป็นภาระต่อสังคมคงจะปฏิเสธไม่ได้เลยว่าปัญหาสัตว์ถูกทอดทิ้งมาจากการกระทำของมนุษย์ และผู้มีบทบาทเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหามันจึงจัดโดยตรง คือ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย (Department of Local Administration, 2019) กล่าวถึงปัญหาสัตว์ถูกทอดทิ้งในที่สาธารณะส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจากการกระทำของมนุษย์ ทั้งนี้ปัญหาการทอดทิ้งสัตว์ได้เกิดเฉพาะสัตว์ที่ไม่มีเจ้าของเท่านั้น แต่รวมถึงกรณีเจ้าของสัตว์ไม่เลี้ยงหรือไม่ได้จัดสวัสดิภาพให้แก่สัตว์เลี้ยงอย่างเหมาะสมยอมถือเป็นการทอดทิ้งสัตว์ด้วยเช่นกัน นอกจากนี้ ประชาชนทั่วไปยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมทางธรรมชาติ และการแพร่ขยายพันธุ์ของสัตว์เลี้ยงและสัตว์จรจัด ซึ่งเมื่ออยู่รวมกันมักจะแพร่พันธุ์และเป็นแหล่งรวมของเชื้อโรค มีการแพร่กระจายของโรคจากสัตว์สู่สัตว์ และแม้แต่สู่มนุษย์

สาเหตุที่มาของสุนัขจรจัด ซึ่งอาจกล่าวอย่างสรุปถึงสาเหตุของสุนัขจรจัดได้ดังนี้ เจ้าของสุนัขขาดจิตสำนึกรับผิดชอบ ไม่มีความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงสุนัขที่ถูกต้อง ไม่มีการควบคุมการขยายพันธุ์ของสุนัข ไม่มีการหาขนาดพื้นที่ที่เหมาะสม และเพียงพอต่อการเลี้ยงสุนัข หากสุนัขไม่สวยงามไม่น่ารัก สุนัขเจ็บป่วยจนเกิด เป็นภาระค่าใช้จ่ายในการดูแลและรักษา หรือสุนัขมีนิสัยดุร้ายขึ้น จึงนำสุนัขไปปล่อย หรือทิ้งตามสถานที่สาธารณะต่างๆ สุนัขที่มีเจ้าของพลัดหลงออกจากบ้าน หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าของสุนัขไม่มีการควบคุมและป้องกันการผสมพันธุ์ของสุนัข เช่น ไม่มีการทำหมัน ทำให้สุนัขมีจำนวนมากขึ้นอย่างรวดเร็ว การขาดความรับผิดชอบของผู้เพาะพันธุ์ และสมาคมที่เกี่ยวข้องกับพันธุ์สัตว์ จากสาเหตุดังกล่าวที่นำเสนอไปในข้างต้นจะเห็นว่าเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นจริงของผู้เลี้ยงสุนัข สาเหตุที่สร้างปัญหาน้อยที่สุด คือ สุนัขที่มีเจ้าของพลัดหลงออกจากบ้าน นอกจากปัญหานี้แล้วจะเป็นความตั้งใจของมนุษย์ที่ก่อให้เกิดปัญหาขึ้นมา อีกทั้งจำนวนของสัตว์ถูกทอดทิ้งยังคงมีจำนวนมากเมื่อเทียบกับสัตว์เลี้ยงที่ขึ้นทะเบียนกับจำนวนสัตว์ที่ถูกทอดทิ้ง

จากข้อมูล แผนที่แสดงจำนวนสุนัข-แมว (ปี 2562 รอบที่ 1) สำรวจโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งใช้เป็นฐานข้อมูลเพื่อการขึ้นทะเบียนสุนัข-แมว (เข้าถึงข้อมูลเมื่อ 30/4/2562) พบว่ามีการบันทึกข้อมูลสุนัขไม่มีเจ้าของทั่วประเทศเพียง 73,136 ตัว แมวไม่มีเจ้าของ 37,849 ตัว รวมทั้งสุนัขและแมวไม่มีเจ้าของเพียง 110,985 ตัว เท่านั้น (Thai Civil Rights and Investigative Journalism, 2019)

การแก้ไขปัญหาในปัจจุบัน จากสถานการณ์ปัญหาเกี่ยวกับการทอดทิ้งสัตว์ในที่สาธารณะ ส่วนใหญ่เป็นเรื่องของสวัสดิภาพสัตว์ในด้านสุขภาพ ความเป็นอยู่ การถูกทำร้ายทารุณกรรมต่อสัตว์ที่ถูกทอดทิ้งและสัตว์ที่เกิดจากการสืบพันธุ์ของสัตว์ดังกล่าว เช่น การวางยาเบื่อตามสถานที่ต่างๆ การทำทารุณกรรมโดยการผูกลากไปกับรถบนพื้นถนน หรือส่งสุนัขให้ขบวนการค้าสุนัข และปัญหาความแออัด ในสถานที่เพาะเลี้ยง สถานกักกันสัตว์ หรือสถานพักพิงสัตว์จรจัดของหน่วยงานของรัฐ และเอกชน ซึ่งบางกรณีเจ้าของสัตว์จะมีการกำจัดหรือทำลายรวมถึงประชาชน ซึ่งเป็นผู้บริโภคถูกหลอกลวงให้มีการซื้อสัตว์ที่

กลายเป็นไปตามความประสงค์ของผู้บริโภค จึงทำให้เกิดการทอดทิ้งสัตว์เพิ่มมากขึ้น จึงมีการแก้ไข ปัญหาในเชิงของนโยบายหรือ กฎหมายตามพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพ สัตว์ พ.ศ. 2557 (Cruelty Prevention and Welfare of Animals Act, 2014)

ปัญหาการทอดทิ้งสัตว์ในสังคมไทยปัจจุบันยังมีอยู่จำนวนมาก สาเหตุหลักมาจากการกระทำของ มนุษย์ที่ไม่มีความรับผิดชอบต่อสัตว์ ทั้งด้วยปัญหา สาเหตุของปัญหา และการแก้ไขปัญหาก็ผู้เขียนเห็น ว่ายังคงมีความคลุมเครือเกี่ยวการแก้ไขปัญหของทุกภาคส่วนจึงนำไปสู่การวิเคราะห์สภาพปัญหาการกระทำ แรงจูงใจในการกระทำ ลักษณะการแก้ไขปัญห ผ่านทฤษฎีประโยชน์นิยมของจอห์น สจ๊วตมิลล์ต่อไป

3. ทฤษฎีประโยชน์นิยมของจอห์น สจ๊วตมิลล์ โดยสังเขป

ประโยชน์นิยม Utilitarianism (Utility หมายถึง ผลประโยชน์) หลักที่ถือว่าเป้าหมายของการ กระทำทั้งหลายอยู่ที่ความสุขมากที่สุดแก่คนจำนวนมากที่สุด (Boonchuea, 1979)

อรรถประโยชน์ (Utility) หมายถึง คุณสมบัติทั้งหมดของสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งเป็นคุณประโยชน์ ผลประโยชน์ ความเพลิดเพลิน ความดี ความสุข เพื่อป้องกันไม่ให้ความทุกข์ ความเดือดร้อน ความไม่สบาย และความชั่วเกิดแก่บุคคลผู้น่าไปปฏิบัติอย่างจริงจัง (Attaphat, 1977) นอกจากนี้ประโยชน์ยังหมายถึง สิ่งที่น่าหวัง ผลที่ปรารถนา สิ่งที่ดีหรือเป็นคุณ ที่ใช้ได้ดีเหมือนที่มุ่งหมายเอาไว้ หรือหมายถึงสวัสดิภาพ ของมนุษย์ทั้งทางวัตถุและจิตใจ ของมนุษย์ด้วย จากความหมายประโยชน์นิยม เป็นแนวความคิดทาง จริยศาสตร์ ที่มีเกณฑ์ในการตัดสินการกระทำว่าการกระทำใดบ้างที่เป็นการกระทำที่ถูกหรือผิดสามารถ วัดได้จากประโยชน์ที่จะได้รับอันเป็นผลสุดท้ายแห่งการกระทำนั้นๆ อาจกล่าวได้ว่าการกระทำใดก็ตาม ให้ประโยชน์สุขมากกว่าอีกการกระทำหนึ่ง ถือได้ว่าการกระทำนั้นเป็นการกระทำที่ถูกต้อง

จอห์น สจ๊วตมิลล์ เป็นอีกผู้หนึ่งที่สนับสนุนสุขนิยม โดยกล่าวว่า การกระทำที่ถูกต้องเพราะก่อให้เกิดความสุข และที่ถือว่าเป็นการกระทำที่ผิดเพราะไม่ก่อให้เกิดความสุข ความสุขเป็นเพียงจุดมุ่งหมาย ประการเดียวแห่งการกระทำต่างๆ ความสุขความเพลิดเพลินและการพ้นจากความทุกข์เป็นสิ่งเดียว ที่มนุษย์ปรารถนาเป็นจุดมุ่งหมายสุดท้าย ส่วนเรื่องอื่นๆ เป็นเพียงวิธีการให้ถึงจุดหมายปลายทางเท่านั้น มิลล์ ถือเอาความสุขเป็นมาตรฐานวัดความถูกหรือความผิด ถ้ามีเหตุผลสุขก็ถือว่าถูก ถ้ามีผลเป็นทุกข์ ก็ถือว่าทำผิด “ความถูกต้องก่อให้เกิดความสุข ความผิดก่อให้เกิดความทุกข์” (Indasara, 1975) วิธีที่จะนำ มาตรวัดสอบความถูกต้องตามมาตรฐานของแนวคิดประโยชน์นิยมจะต้องคำนึงถึงประโยชน์ที่จะเกิดกับ คนจำนวนมากที่สุด ว่าการกระทำนั้นเป็นไปเพื่อประโยชน์แห่งมหาชนหรือไม่ ใช้เกณฑ์นี้เป็นบรรทัดฐาน ในการตัดสินว่า การกระทำนั้นถูกต้องสมควรหรือไม่

จะเห็นว่าทรรศนะของจอห์น สจ๊วตมิลล์ มีความเป็นเหตุเป็นผลเนื่องจากกล่าวถึงความเป็น ประโยชน์นิยม แบบการสร้างประโยชน์เพื่อผู้อื่นอีกทั้งการกล่าวถึงคุณภาพของความสุขว่าเป็นเรื่องที่

ละเอียดย่อยความสุขของมนุษย์และสัตว์ก็ไม่เท่ากัน จึงได้นำแนวคิดของจอห์น สจ๊วต มิลล์ มาวิเคราะห์ปัญหาการทอดทิ้งสัตว์ในสังคมไทยเพื่อความสะดวกของข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ในที่นี้ผู้วิจัยจะกล่าวถึงเกณฑ์ในการพิจารณาผลแห่งการกระทำของจอห์น สจ๊วต มิลล์ เรื่องของการกระทำตามหลักมสุข ได้แก่

1. การกระทำ 2 อย่าง การกระทำ A และการกระทำ B เช่น การกระทำ A สามารถก่อประโยชน์ในปริมาณ 10 หน่วย การกระทำ B ก่อให้เกิดปริมาณความสุข ในปริมาณ 7 หน่วย ในกรณีนี้การกระทำ A เป็นการกระทำที่ถูกต้องตามหลักมสุขเพราะมีปริมาณความสุขที่มากกว่าการกระทำ B

2. การกระทำ 2 อย่าง การกระทำ C และการกระทำ D ถ้าการกระทำ C ก่อให้เกิดความสุขในปริมาณ 10 หน่วย และก่อก่อให้เกิดความทุกข์อีก 3 หน่วย ส่วนการกระทำ D ก่อให้เกิดความสุขในปริมาณ 10 หน่วยเท่ากันกับการกระทำ A แต่ก่อก่อให้เกิดความทุกข์ในปริมาณ 4 หน่วย กรณีเช่นนี้จะถือว่าการกระทำ C เป็นการกระทำที่ถูกต้องตามหลักมสุขเพราะการกระทำ C ก่อให้เกิดความสุขในปริมาณ 10 หน่วยเท่ากัน แต่มีปริมาณความทุกข์น้อยกว่า D คือ 3 หน่วย สรุปคือ C ก่อให้เกิดความสุขมวลรวมมากกว่า

3. การกระทำ 2 อย่าง การกระทำ A และการกระทำ B ถ้าการกระทำ A ก่อให้เกิดความทุกข์ 30 หน่วย และการกระทำ B ก่อให้เกิดความทุกข์ 15 หน่วย ในกรณีเช่นนี้ ถือว่า การกระทำ B เป็นการกระทำที่ถูกต้อง เพราะการกระทำ B มีการลดทอนความทุกข์น้อยกว่าการกระทำ A

4. การกระทำ 2 อย่าง การกระทำ C และการกระทำ D ถ้าการกระทำ C ก่อให้เกิดความสุขในปัจจุบัน 10 หน่วย และก่อก่อให้เกิดความสุขในอนาคตอีก 20 หน่วย และในขณะที่การกระทำ D ก่อให้เกิดความสุขในปัจจุบัน 5 หน่วย และก่อก่อให้เกิดความสุขในอนาคตอีก 70 หน่วย ในกรณีนี้ หากกล่าวว่าโอกาสในการได้รับความสุขในอนาคตมีปริมาณเท่าๆ กัน การกระทำ D จะเป็นการกระทำที่ถูกต้องเพราะ D ก่อให้เกิดความสุขในระยะยาวมากที่สุด

ลัทธิประโยชน์นิยม มีแนวคิดที่พยายามจะยกฐานะความสุขของมนุษย์ว่า มนุษย์สามารถที่จะเลือกเสพความสุขได้ตามความพึงพอใจซึ่งมีความละเอียดมากกว่าของสัตว์ที่เสพสุขเพียงตามสัญชาตญาณเท่านั้น (Albert, 1984) ความสุขบางอย่างมีค่าสูงกว่าและ น่าปรารถนามากกว่าบางชนิด การที่เราพิจารณาถึงค่าของสิ่งอื่นๆ นั้น เราก็ควรพึงคิดถึงคุณภาพและปริมาณ ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้องนักสำหรับการที่เราจะนึกถึงแต่ปริมาณเพียงอย่างเดียวในการพิจารณาถึงค่าของความพึงพอใจ”

เมื่อถือเอาประโยชน์เป็นหลักแล้ว ความจริงมีอยู่ว่า ความสุขบางอย่างนั้นน่าปรารถนาและมีคุณค่ามากกว่าความสุขบางอย่าง เป็นความโง่เขลาที่จะตีค่าของสิ่งทั้งปวงว่ามีคุณค่าเสมอกัน และคุณภาพมีค่าเท่ากับปริมาณ ไม่ถูกต้องเลยที่จะตีค่าของความสุขว่าขึ้นอยู่กับปริมาณอย่างเดียว ตามทฤษฎีของมิลล์กล่าวถึงคุณภาพของความสุข คือ ความสุขที่ถูกต้องตามหลักศีลธรรม ถือได้ว่าเป็นความสุขที่มีคุณภาพสูงกว่า

จากคำกล่าวที่ว่านี้ข้าพเจ้าได้พูดถึงประเด็นนี้ในแง่ที่ว่า เป็นเรื่องสำคัญที่จะทำให้เข้าใจความคิดเรื่องประโยชน์หรือเรื่องความสุข ซึ่งทั้ง 2 นี้เป็นหลักที่ชี้นำการกระทำของมนุษย์ แต่ก็ไม่ได้เป็นเงื่อนไขจำเป็นของการที่จะยอมรับหลักตัดสิน (ศีลธรรม) ของลัทธิประโยชน์นิยม เพราะหลักตัดสินของประโยชน์นิยมไม่ใช่ความสุขที่มากที่สุดของผู้กระทำ แต่เป็นความสุขที่มากที่สุดของทั้งหมด จุดหมายสุดท้ายอันเป็นหลักตัดสินว่าสิ่งอื่นๆ นำพึงปรารถนาหรือไม่ ไม่ว่าจะพิจารณาเรื่องสิ่งมีค่าของตนหรือของผู้อื่น ก็คือการดำรงชีวิตที่ห่างจากความเจ็บปวดมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ และถึงพร้อมด้วยความสุขสำราญทั้งในทางคุณภาพและปริมาณ มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ หลักนี้ซึ่งตามคติของลัทธิประโยชน์นิยมเป็นจุดมุ่งหมายในการกระทำของมนุษย์จึงจำเป็นต้องเป็นหลักศีลธรรมซึ่งนิยามกันว่า หลักและระเบียบของความประพฤติมนุษย์ การยึดหลักนี้จะทำให้ชีวิตในสภาพที่เราได้เอ่ยนามนั้นเป็นชีวิตของมนุษย์จำนวนมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ และไม่เพียงมนุษย์เท่านั้น แต่รวมทั้งสัตว์โลกอื่นๆ ด้วย ถ้าธรรมชาติอำนวยให้” (Robson, 1951)

ประโยชน์นิยมถือว่าเกิดจากการกระทำสำคัญกว่าเจตนาหรือแรงจูงใจที่ก่อให้เกิดการกระทำนั้น ขึ้นปัญหาเรื่องแรงจูงใจนับว่าเป็นปัญหาหนึ่งของลัทธิประโยชน์นิยม เนื่องจากมิลล์ได้ยืนยันอย่างหนักแน่นว่าแรงจูงใจไม่เกี่ยวข้องกับศีลธรรมของการกระทำ แม้ว่าอาจเกี่ยวข้องกับศีลธรรมของผู้กระทำ ใครก็ตามที่ช่วยให้มนุษย์รอดจากการจมน้ำตายได้ทำสิ่งที่ถูกต้องทางศีลธรรม ไม่ว่าแรงจูงใจของเขาจะเกิดจากหน้าที่หรือเกิดจากความหวังที่จะได้รับค่าตอบแทนคุ้มกับความเหนื่อย (Boonyanate, 1996) พิจารณาตามแนวทางของประโยชน์นิยมจะเห็นว่าการกระทำของทั้ง 2 คนนั้นดีเท่ากัน เพราะผลที่ออกมาเท่ากันคือการรอดชีวิตของเพื่อนมนุษย์ แต่ประโยชน์นิยมก็ยอมรับว่าคนแรกดีกว่าคนหลัง

4. วิเคราะห์ปัญหาการทอดทิ้งสัตว์เลี้ยงในสังคมไทยผ่านทฤษฎีประโยชน์นิยมของจอห์น สจ๊วตมิลล์

จริยศาสตร์ เป็นคำที่กล่าวถึงสาขาปรัชญาที่ศึกษาเกี่ยวกับความดี ความชั่ว ความถูก ความผิด ตลอดจนศึกษาว่าอะไรเป็นสิ่งที่ดีที่สุดสำหรับชีวิต มนุษย์ควรแสวงหาอะไร และควรทำอย่างไร จึงจะได้ขึ้นชื่อว่าเป็นคนดี ความดีและความชั่วมีอยู่จริงหรือไม่ มีเกณฑ์การตัดสินความดีความชั่วอย่างไร ส่วนคำว่า “จริยธรรม” หรือ (Ethics) หมายถึง ธรรมที่เป็นข้อปฏิบัติ ศีลธรรมหรือ กฎศีลธรรม (The Royal Institute, 2003) และเมื่อพิจารณา ประเด็น การทอดทิ้งสัตว์ในสังคมไทย ตามหลักมิลล์ หรือประโยชน์นิยมของจอห์น สจ๊วตมิลล์ จะเห็นว่าปัญหาและสาเหตุของปัญหาการทอดทิ้งสัตว์เลี้ยงที่เกิดจากความไม่พอใจต่อตัวสัตว์ของผู้เลี้ยงในกรณีต่างๆ เช่น นิสัยของสัตว์ สัตว์ป่วย เบื่อสัตว์เลี้ยง หมดรักในตัวสัตว์ ด้วยสาเหตุดังกล่าวจึงได้นำสัตว์เลี้ยงไปปล่อยทิ้ง หรือทอดทิ้งสัตว์เลี้ยง สัตว์ในที่นี้ผู้วิจัยมุ่งประเด็นไปที่ หม่าและแมวที่เห็นได้ทั่วไปในเชิงประจักษ์ เมื่อพิจารณาตามหลักการของประโยชน์นิยม คงไม่มีความครอบคลุมไปถึง

สิทธิสัตว์ แต่จะพิจารณาที่การกระทำของมนุษย์ที่เป็นต้นตอแห่งปัญหา ดังจะเขียนเป็นสมการได้ดังนี้
แทน สัตว์เลี้ยงด้วย P

P เป็นสิ่งที่ดี ก็มีความหมายเพียงเพราะ P เป็นสิ่งที่ฉันชอบ

หรือ P เป็นสิ่งยอมรับ เพียงเพราะ P เป็นสิ่งที่ฉันเห็นด้วย

เพราะฉะนั้น P จึงไม่มีค่าทั้งดีและชั่วในตัวเอง

ต้องมีมนุษย์เป็นผู้กำหนดค่าโดยใช้ตัวมนุษย์เองเป็นเกณฑ์

จากกรณีตัวอย่าง P ไม่มีค่าในตัวเอง มีเพียงมนุษย์เท่านั้นที่มีค่าในตัว คุณค่าหรือความถูกต้องขึ้นอยู่กับมนุษย์เป็นผู้ตัดสิน หากพิจารณาอย่างผิวเผินคงจะไม่เห็นข้อผิดพลาดของข้อความจะเห็นว่าถูกต้องตามหลักการ แต่ที่จริงแล้วการที่มนุษย์เลือกที่จะชอบหรือไม่ชอบก็เป็นลักษณะของปัจเจก แต่การที่มนุษย์ไม่ให้คุณค่ากับสัตว์แล้วนำสัตว์ไปปล่อยหรือละทิ้งสัตว์ เป็นสิ่งที่ไม่ยุติธรรมสำหรับสัตว์และถ้าสัตว์นั้นสร้างปัญหาให้กับคนในสังคมก็เป็นเรื่องที่ผิดถนัดสำหรับหลักการทางประโยชน์นิยมเนื่องจากยึดหลักประโยชน์สุขของคนจำนวนมาก ผู้ที่ละเลยต่อสัตว์ หรือทอดทิ้งสัตว์จึงไม่มีความถูกต้องทางศีลธรรมตามหลักของประโยชน์นิยม

การทอดทิ้งสัตว์เลี้ยงเป็นปัญหาสังคมเนื่องจากจะเห็นว่า มีกรณีสุนัขจรจัดทำร้าย หรือ กัด ผู้คนที่สจร ตามถนน สุนัข A กัดเด็กหญิง C และ D อีกทั้งสุนัข A ยังเคยกัดและทำร้ายผู้คนที่อยู่ในชุมชนนั้นหลายครั้ง แต่ไม่มีใครกล้าทำร้ายหรือ ฆ่า สุนัข A เนื่องจากทุกคนกลัวความผิดต่อ พ.ร.บ.ทารุณกรรมสัตว์ พ.ศ. 2557 แต่พ่อของ เด็กหญิง C และ D ได้ตัดสินใจ ฆ่าสุนัข A พ่อของ เด็กหญิง C และ D กระอย่างถูกต้องตามหลักประโยชน์นิยมหรือไม่? เมื่อพิจารณาจากแนวคิดเรื่องความเป็นกลางของประโยชน์นิยม พ่อของ เด็กหญิง C และ D กระทำถูกต้องตามหลักการของประโยชน์นิยมเพราะหลักตัดสินของประโยชน์นิยมไม่ใช่ความสุขที่มากที่สุดของผู้กระทำ แต่เป็นความสุขที่มากที่สุด ของทั้งหมด แม้ว่าการฆ่าเป็นสิ่งที่ผิดโดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักการทางพุทธศาสนามีบัญญัติไว้อย่างชัดเจน ในศีล 5 ข้อที่ 1 การห้ามฆ่าชีวิตผู้อื่น การทำให้ชีวิตของผู้อื่นตกลงไปถึงถือว่าเป็นบาป มีความผิดทางศีลธรรม ในทางตรงกันข้ามถ้า พ่อของ เด็กหญิง C และ D ไม่ฆ่าสุนัข A สุนัข A ก็จะกัดและทำร้ายผู้อื่นต่อไป ซึ่งการฆ่าสุนัข A พ่อของ เด็กหญิง C และ D เป็นการกระทำที่ถูกต้องหลักประโยชน์นิยมไม่ใช่เพียงเพราะเป็นการกระทำที่สร้างความพึงพอใจให้กับตนเองที่เป็นการตอบโต้สุนัขที่ทำร้ายลูกของตนเท่านั้น แต่สุนัข A ได้ทำร้ายคนในชุมชนหลายคน แต่ทุกคนกลัวความผิดทางกฎหมายจึงไม่กล้าทำอะไรสุนัข A

ประเด็นการแก้ไขปัญหาสัตว์ที่โดนทอดทิ้ง โดยการสร้างศูนย์พักพิงเป็นทางออกของการแก้ไข ปัญหาที่ดีที่สุดหรือไม่? การสร้างศูนย์พักพิงสัตว์เป็นทางออกหนึ่งสำหรับการแก้ไขปัญหาของการทอดทิ้ง สัตว์ถึงแม้บางครั้งเราจะมองว่าเป็นการแก้ปัญหาที่ปลายเหตุอยู่ก็ตามแต่อย่างน้อยก็สร้างความเป็นระเบียบให้กับสังคมได้ คนในสังคมจะทราบว่ามีคนเอาสัตว์เลี้ยงมาปล่อยควรที่จะติดต่อหน่วยงานใดบ้างที่ผิด

ขอบในเรื่องนี้ ปัญหาเกี่ยวกับการทอดทิ้งสัตว์เลี้ยงคงไม่อาจที่จะหมดไปหาไม่จัดการกับตัวต้นเหตุอย่างมนุษย์ การนำทฤษฎีประโยชน์นิยมมาใช้กับคนส่วนมากโดยที่มีการตรากฎหมายต่างๆ ขึ้นมาเพื่อให้คนในสังคมยอมรับร่วมกัน การจัดเก็บภาษีสัตว์เลี้ยงมีหลายประเทศที่มีการจัดเก็บภาษีสุนัข ส่วนใหญ่จะเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วในยุโรป หรือในเอเชียได้แก่ประเทศจีน สิงคโปร์ ญี่ปุ่น การจัดเก็บภาษีสัตว์หรือสุนัขก็อาจจะเป็นทางออกหนึ่งของการแก้ไขปัญหาที่จะไม่มีการทารุณกรรมสัตว์ และการทอดทิ้งสัตว์เลี้ยงได้ในอนาคต และนำไปสู่มาตรการการคุมกำเนิดของสัตว์ที่จะไม่มีมากเกินไป ซึ่งเป็นการสร้างประโยชน์ให้กับสังคมทั้งทางตรงและทางอ้อม แต่ด้วยการสร้างศูนย์พักพิง และการบังคับใช้พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557 จากการประกาศใช้ที่ผ่านมาจะเน้นไปที่การบังคับใช้ที่เกี่ยวกับการป้องกันการทารุณกรรม ผู้เขียนก็ยอมรับว่าเป็นการสร้างประโยชน์ให้กับสังคมได้ในระดับหนึ่ง แต่ก็ควรที่จะมีทำให้คนในสังคมตระหนักคุณค่าของชีวิตอื่นๆ ด้วยเช่นกัน

5. สรุป

ปัญหาการทอดทิ้งสัตว์ในสังคมไทยต้นตอของสาเหตุมาจากมนุษย์หรือคนในสังคม เกิดจากความไม่พอใจของผู้เลี้ยงที่มีต่อสัตว์เลี้ยง มาจากพฤติกรรมของสัตว์ สัตว์เจ็บป่วยไม่สามารถที่จะให้การรักษาพยาบาลสัตว์เลี้ยงได้ จำนวนของสัตว์เลี้ยงมีมากเกินไปความต้องการของเจ้าของ ซึ่งเป็นสาเหตุที่นำไปสู่การทอดทิ้ง และนำมาซึ่งปัญหาทางสังคมอย่างต่อเนื่องกันเป็นผลสืบเนื่อง สัตว์เลี้ยงที่ถูกทอดทิ้งจะสร้างปัญหาความรู้สึกไม่ปลอดภัยให้กับคนในชุมชน ทำลายทรัพย์สิน หรือแม้แต่การสร้างความปลอดภัยด้านสุขอนามัย เช่น เป็นพาหะของโรค และ การสร้างปัญหาสังคมด้านสิ่งแวดล้อมมีการรื้อคันขยะจากถังขยะสร้างความสกปรกในพื้นที่นั้นๆ จากปัญหาจึงนำมาสู่วิธีการทางการแก้ไขปัญหาของคนในสังคมที่มีต่อสัตว์ที่ถูกทอดทิ้งโดยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง กระทรวงมหาดไทย กรมปศุสัตว์ มีการควบคุมจำนวนของสัตว์ถูกทอดทิ้งโดยการทำศัลยกรรม และกระทรวงมหาดไทยจะรับผิดชอบในส่วนที่บ้านพักพิงสัตว์ มีการควบคุมขนาดของโรงเรือน เขตพื้นที่ และจำนวนสัตว์ ทั้งในส่วนของภาครัฐและภาคเอกชน สุดท้ายเป็นการวิเคราะห์ปัญหาสัตว์ถูกทอดทิ้งผ่านแนวคิดประโยชน์นิยมของจอห์น สจ๊วต มิลล์ เป็นทฤษฎีทางจริยธรรมจึงทำให้เห็นว่า กรณีมนุษย์ทอดทิ้งสัตว์ (เรื่องของมนุษย์-สัตว์) นั้นไม่ผิดตามหลักศีลธรรมของประโยชน์นิยม แต่เมื่อพิจารณาในแง่ของการให้ประโยชน์กับคนจำนวนมาก (มนุษย์-มนุษย์) การละทิ้งสัตว์เป็นการสร้างปัญหาให้กับสังคมจึงเป็นเรื่องที่ผิดศีลธรรม หรือจริยธรรม ในบางครั้งการทำร้ายสัตว์หรือการฆ่าสัตว์ ก็ไม่มีความผิดทางศีลธรรมสำหรับประโยชน์นิยม เช่น การฆ่าสุนัข A ที่กล่าวกันไปแล้วในฉบับทบทวนเนื่องจากเป็นการกระทำเพื่อคนจำนวนมาก เป็นการสร้างความสุขให้กับคนจำนวนมากได้รู้สึกว่าการปลดปล่อยจากการมีสัตว์มาทำร้ายเมื่อความสุขเท่ากับความสุขที่ได้มาซึ่งความสุขของคนส่วน

ใหญ่จึงไม่ผิดศีลธรรมสำหรับประโยชน์นิยม และแนวทางการแก้ไขปัญหาโดยการสร้างบ้านพักพิงแก่สัตว์ ถูกทอดทิ้งจึงมีความจำเป็นต้องพิจารณาต่อไปอีกว่าเป็นภาระให้กับคนในสังคมหรือไม่ สร้างความเดือดร้อนให้คนในสังคมหรือไม่ หากมีการเลือกระหว่าง มนุษย์ และ สัตว์ ทฤษฎีประโยชน์นิยมของจอห์น สจ๊วต มิลล์ จะเลือกมนุษย์ เนื่องจากให้ความสำคัญกับมนุษย์มากกว่าสัตว์และไม่มีการเปรียบเทียบระหว่างความสุขของมนุษย์กับสัตว์ด้วย เนื่องจากโดยพื้นฐานของมิลล์แล้วกล่าวว่าความสุขของมนุษย์และสัตว์ มีความแตกต่างกัน

6. องค์ความรู้ที่ได้รับ

บทความนี้นำเสนอสาเหตุสำคัญของการเกิดปัญหาสัตว์จรจัด ซึ่งเป็นปัญหาระดับสังคม ทั้งทางด้านสิ่งแวดล้อม สาธารณสุข และความขัดแย้งต่างๆ อันเกิดจากเหตุที่มนุษย์ในสังคมไทยนี้มีแนวคิดในการให้คุณค่าของสัตว์ในแบบของประโยชน์นิยม คือมีการเลี้ยงสัตว์ในแบบที่เห็นว่าสัตว์เป็นทรัพย์สิน และทอดทิ้งสัตว์ในกรณีที่สัตว์หรือทรัพย์สินนั้นไม่ได้ให้ประโยชน์ต่อเจ้าของแล้ว และการแก้ปัญหาสัตว์จรจัดที่ผ่านมานั้นเป็นการแก้ที่ปลายเหตุ คือมีการรับเลี้ยงสัตว์จรจัดหรือกำจัดทิ้ง ซึ่งหากไม่ได้รับการแก้ไขที่ต้นเหตุ นั่นคือความคิดความเชื่อของคนในสังคม ก็จะทำให้เกิดปัญหาสัตว์จรจัดนี้ไม่จบสิ้น จะเป็นการดีหากจะมีแนวทางการปรับทัศนคติเกี่ยวกับแนวคิดการให้คุณค่าที่มีต่อสัตว์ต่อไป

References

- Albert, E. M. (1984). *Great Tradition in Ethics*. California: Wadsworth Inc.
- Attaphat, C. (1977). *Ethics*. Bangkok: Ramkhamhaeng University.
- Boonyanate, N. (1996). *Western ethics: Kant, Mill, Hobbes, Rawls, Sartre*. Bangkok: Chulalongkorn University.
- Bunchua, K. (1979). *Encyclopedia of Philosophy*. Bangkok: Thai WattanaPanich.
- Department of Livestock Development. (2020). *Rabies Situation*. <http://www.thairabies.net/trn/> (Accessed 4 April 2020).
- Department of Livestock Development. (2020). Strategic plan for the implementation of the 'Animal Free, People Safe from Rabies' project following the wishes of Professor Dr. Her Royal Highness Princess ChulabhornKrom Phra Srisavangavadhana, between 2017-2020.

- Department of Local Administration, Ministry of Interior. (2019). *Guidelines for animal shelter management*. Bangkok: Department of Local Administration.
- Indasara, W. (1975). *Ethics*. Bangkok: Bunnakarn.
- Kerdkaew, T. (2010). *Buddhist Philosophy, Dimension of Worldview and Real Life*. Samut Prakan: Huachiew Chalermprakiet University Press Project.
- Matichon Weekly. (2017). *Over 800,000 stray dogs and cats found nationwide, with more than 2,900 complainants within Bangkok alone*. https://www.matichonweekly.com/hot-news/article_58620 (Accessed 29 March 2020).
- Robson, J. M. (1951). *Utilitarianism, Liberty, Representative Government*. New York: E.P. Dutton and Company.
- Thai Civil Rights and Investigative Journalism. (2019). *Do Thai people know? People in Bangkok want Bangkok to be free of stray dogs and cats*. <https://www.tcijthai.com/news/2019/5/scoop/9021> (Accessed 10 January 2020).
- Thai Public Broadcasting Service. (2019). *Number of stray dogs and cats expected to rise to 5 million within 20 years, registration review needed*. <https://news.thaipbs.or.th/content/277221> (Accessed 4 April 2020).
- The Royal Institute. (2003). *The Royal Institute Dictionary 1999*. Bangkok: Nanmeebooks Publication.